

Det er denne arbejdsledige og overflødige Kapital, som det gælder om at opsamle og beskæftige ved at føre den derhen, hvor den behøves og kan gøre Nytte ved at støtte det til Trods for alle andre Kalamiteter endnu sunde Agerbrug og beskytte det mod den Fare, som truer det fra de private Kapitalisters Mistillid.

Til Opnaaelsen heraf behøves en Centrallaanekasse, der er organiseret saaledes, at dens Bestyrelse sidder inde med indgaaende Kundskab haabde til Landbrugsforhold og til Finans- og Bankforhold og udnævnes paa en saadan Maade, at der deri kan ligge den størst mulige Garanti for, at den fortjener den Tillid, uden hvilken Aanekassen ikke kan virke. Dette vil formentlig bedst kunne ske paa den Maade, at der dannes et Repræsentantskab, til hvilket Valget foretages dels af Indenrigsministeren ($\frac{1}{3}$), dels af de i Aanekassen interesserede Indstudsejere ($\frac{1}{3}$) og af de i Sjælland, Fyn og Sylland samvirkende Landboforeninger samt Maribo Amts økonomiske Selskab ($\frac{1}{3}$), og at dette Repræsentantskab i Forening gør Indstilling til Indenrigsministeriet med Hensyn til Ansættelsen af en Direktion, hvori Bankkyndighed, Landbrugskyndighed og Retskyndighed faar Plads i lige Forhold.

Det ny Instituts Opgave maa da blive den at modtage Pengelaan fra de forskellige bestaaende Sparekasser, Banker og andre Pengeinstitutter, med hvem Forbindelse kan opnaas, for atter ved Hjælp af disse Penge at yde Landbrugere Pengelaan mod en efter Bestyrelsens Skøn i Henhold til forudgaaet omhyggelig Undersøgelse og erhvervede Oplysninger betraggende sekundær Pantestikkerhed i fast Ejendom, Besætning og Inventarium, solid Selvfryldektion eller anden efter Bestyrelsens Skøn lige saa god Sikkerhed, alt under Sagttagelse af almindelige af Indenrigsministeriet efter Indstilling af Direktionen og Repræsentantskabet approberede Hovedregler, samt at føre Kontrol med den reelle og personlige Sikkerhed, der have hos Aantagerne, indtil disse have afviklet deres Gældsforhold til Aanekassen.

For at en saadan Centrallaanekasse for det danske Landbrug skal kunne gøre virkelig Nytte, maa den dels strække sig saa langt, som det overhovedet er forsværligt, for at bringe Hjælp der, hvor der er virkelig stellig Grund til at hjælpe, og det kan ikke nytte, at den holder sig saa lavt, at al Mulighed for eventuelle Tab derved kan anses for udelukket, og dels maa den yde disse Laan saa billigt, som den kan.

Der maa derfor foruden Rente og Administrationsgebyr svares en Præmie som Æquivalent for den Risiko, som Instituttet udsætter sig for; men skal denne Præmie ikke sættes byrdefuld højt, vil det tage lang Tid, inden der ad denne Vej kan dannes et betydeligt Reservefond, og skulle Sparekasserne og de andre Pengeinstitutter m. fl. kunne betroe deres Kapitaler til den ny Sparekasse, maa denne foruden den Betryggelse, som ligger i Bestyrelsens Dygtighed og Hæderlighed og afgiver en personlig Sikkerhed, tillige kunne paavise en tilstrækkelig reel Sikkerhed. Da den ny Aanekasse ikke kan stiftes som Aktieforetagende, dels fordi Tidsforholdene ikke egne sig dertil, og dels fordi den ikke bør være beregnet paa at skulle kunne give Aktieudbytte, vil denne reelle Sikkerhed, indtil der er dannet et tilstrækkeligt Reservefond, ikkun kunne staves til Veje paa den Maade, at Statskassen stiller en Kapital, beregnet til 10 pCt. af Indlaanssummen, til Disposition for Aanekassen, saaledes at eventuelle Tab dækkes af denne Kapital, indtil de atter kunne refunderes den af Reservekapitalen.

Hvor stort et Tilskud fra Statskassens Side der herefter vil behøves for at realisere Planen om en saadan Centrallaanekasse, vil jo være afhængigt af de Finansoperationer, som denne vil komme til at gøre for at løse sin Opgave; men det maa her straks anføres, at det ligger langt uden for Tanken, at den projekterede Aanekasse skal drage endog saa blot en større Del af den sekundære Prioritetskapital og personlige Kredit til Landbruget ind under sig, idet det meget mere vil være Aanekassens Opgave at støtte og fremme en direkte Anbringelse af privat Kapital hos Landbruget, hvad den dels vil kunne udrette ved sin blotte Eksistens og dels derved, at den Landmand, der kan fremvise et af denne Aanekasse efter forudgaaet Undersøgelse givet Tilfagn om Laan, deri vil have en betydelig Støtte over for den private Kapitalist, saaledes at Aanekassen kan forventes at gøre sin største Nytte ved at retablere den private Kapitals Tillid til det sunde Landbrug.

Skønt det saaledes tør haabes og forventes, at Centrallaanekassen vil kunne gøre en meget betydelig Nytte og virke regulerende paa Forholdet i det Hele uden at komme til at yde direkte Udlaan i noget særdeles betydeligt Omfang, bør den dog, for at denne Forventning kan opfyldes, være situeret saaledes, at den kan disponere over saa store Kapitaler, at den maa anses for at være i Stand til i paakommende Tilfælde at kunne